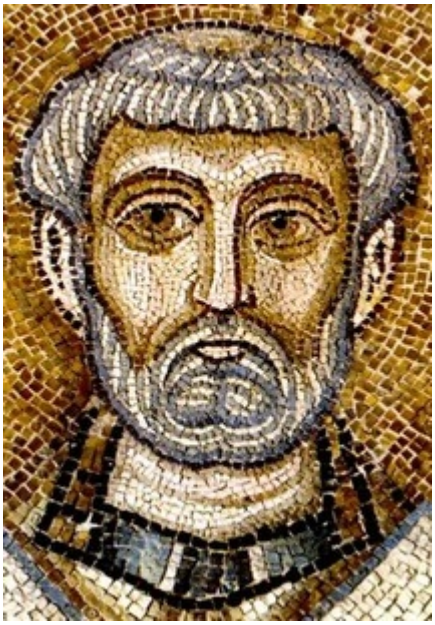
07.12.2014 г. / 20:40:12

Вяра

08.12 по еретическия, †25 ноември по православния календар - Св. Климент Римски папа. Св. Петър Александрийски епископ. Отдание на Въведение Богородично

Житие и страдание на свети свещеномъченик Климент, папа Римски († 101 г.)

Свети свещеномъченик Климент, папа Римски. Фрагмент от стара мозайка в Софийския събор, Киев

Във великия и славен древен град Рим живеел един човек от знатен произход на име Фавст, произхождащ от рода на древните римски царе. Той имал жена, на име Матидия, също от царски произход, която била в родство с римските императори Август и Тиберий. Мъжът и жената били ревностни езичници и се покланяли на идолите. Отначало им

се родили двама сина близнаци, единия от които нарекли Фавстин, а другия - Фавстиниан; след това им се родил трети син, на когото дали името Климент.

Фавст имал брат, зъл и безнравствен човек. Като виждал красотата на Матидия, той се прелъстил от нея и започнал да я съблазнява към грях; но тя, бидейки твърде целомъдрена, не пожелала да наруши верността към мъжа си и с оскверняване на ложето да обезчести достойнството на своя знатен род; затова с всички сили се стараела да отстрани съблазнителя от себе си. Като не желаела да го изобличи явно, тя не казала на никого за това, дори и на мъжа си, защото се бояла да не се разпространи лоша мълва за тях и да се опозори домът им. Но братът на Фавст дълго време с молби и със заплахи я принуждавал да се покори на нечистото му желание. Матидия, като видяла, че не е в състояние да се избави от преследванията му, ако не се отдалечи от срещите с него, се решила на следното.

Една сутрин тя се обърнала към мъжа си със следните думи:

- Чуден сън видях през тази нощ, господарю мой: видях почтен и стар мъж, като че ли един от боговете, който ми каза: ако ти и двамата ти сина близнаци не заминете от Рим за десет години, ще умреш заедно с тях от мъчителна и внезапна смърт.

Като чул тези думи, Фавст се удивил, много размишлявал за това и се решил да я пусне заедно с двамата им сина от Рим за десет години, разсъждавайки: “По-добре любимата ми съпруга да бъде жива заедно с децата в чужда страна, отколкото тук да умре от внезапна смърт”.

Като подготвил един кораб и като го запасил с нужното продоволствие, той я изпратил заедно с двамата им сина Фавстин и Фавстиниан в гръцката страна, в Атина. С тях той

изпратил множество роби и робини и ги снабдил с голямо имущество, като наредил на Матидия да даде синовете им в Атина да се обучават на гръцката мъдрост.

Така те се разделили един с друг с неизразимо съжаление и сълзи. Матидия заедно с двамата си сина отплавала с кораба, а Фавст останал в Рим с най-малкия син Климент.

Когато Матидия плавала в морето, се разразила силна бура и се повдигнало голямо вълнение; корабът бил отнесен от вълните и от вятъра в неизвестна посока, в полунощ бил разбит и всички потънали. А Матидия, носена от бурните вълни, била изхвърлена на скалите на един остров, недалеч от Асийската страна. Тя плакала безутешно за удавените си деца; от горчива скръб искала даже да се хвърли в морето, но жителите на онази страна, като я видели гола, крещяща и стенеща, се съжалили над нея, взели я в града си и я облекли.

Няколко страннолюбиви жени, като дошли при нея, започнали да я утешават в мъката. Всяка от тях започвала да разказва всичко прискръбно, което ѝ се било случило в живота, и със съчувствието си малко облекчили скръбта. Една от тях казала:

- Мъжът ми беше моряк. Още съвсем млад се удави в морето и аз останах млада вдовица. Мнозина желаеха да се оженят за мен, но аз, обичайки мъжа си и като не бях в състояние да го забравя и след смъртта му, реших да остана вдовица. Ако искаш, остани в дома ми да живееш с мен, двете с теб ще се изхранваме с труда си.

Матидия последвала съвета, поселила се в дома, изкарвала прехраната си с труд и прекарала така двадесет и четири години.

Децата Фавстин и Фавстиниан след корабокрушението, по

Божия воля, също останали живи. Изхвърлени на брега, те били видени от намиращите се там морски разбойници, които ги взели в лодката си, закарали ги в Кесария Стратонийска и ги продали на една жена, на име Иуста, която ги възпитала като свои деца и ги дала да се изучат. По такъв начин те изучили различните езически науки, но после, като чули Евангелската проповед за Христа, приели свето кръщение и последвали апостол Петър.

А Фавст, баща им, живеел в Рим с Климент и не знаел нищо за бедствията, постигнали жената и децата му, след като изминала една година, изпратил неколцина роби в Атина, за да узнаят как живеят близките му, и изпратил с тях много и различни неща; но робите му не се върнали. На третата година, след като не получил никаква вест за жена си и за децата си, Фавст много се опечалил и изпратил други роби с всичко необходимо в Атина. Като пристигнали там, те не намерили никого и на четвъртата година се върнали при Фавст и му съобщили, че изобщо не могли да открият в Атина господарката си, защото там никой дори не е и чувал за нея; те не могли да попаднат на следите ѝ, тъй като не могли да намерят никого от своите. Като чул всичко това, Фавст още повече се опечалил и започнал горчиво да плаче. Той обиколил всички крайморски градове и пристанища в Римската страна, разпитвал моряците за жена си и децата, но не узнал нищо. После, като построил кораб и като взел със себе си неколцина роби и малко имущество, сам се отправил да издирва своята другарка и любимите си деца, а най-малкия син Климент оставил с верни роби в Рим да изучава науките. Той обиколил едва ли не цялата земя и по суша, и по море, като много години издирвал домашните си, но не ги намирал. Накрая, като се отчаял, мислейки, че вече няма да ги види, той потънал в дълбока скръб, така че не искал дори да се върне у дома си, понеже считал за тежко бреме да се

наслаждава на благата на този свят без възлюбената си съпруга, към която изпитвал голяма любов заради целомъдрието. Като отхвърлил всички почести и славата на този свят, той се скитал като бедняк по чуждите страни, без да разкрива пред никого кой е.

Междувременно Климент навършил пълнолетие и изучил добре всички философски учения. При все това, нямайки нито баща, нито майка, той винаги се намирал в печал. Вече започнала двадесет и четвъртата година, откакто майка му излязла от дома им, и двадесетата година, откакто изчезнал баща му.

Като изгубил надежда, че са живи, Климент скърбял за тях като за мъртви. Заедно с това той помнел и за своята смърт, тъй като добре знаел, че всеки може да умре; но като не знаел къде ще се намира след смъртта и има ли някакъв друг живот след този кратковременен живот, или не, винаги плачел и не искал да се утеши с никакви светски наслади и радости. В това време, като узнал за Христовото идване в света, започнал да се стреми да разбере истината за него. Случило му се да беседва с един благоразумен човек, който и му разказал как в Иудея дошъл Синът Божий, как дарувал вечен живот на всички, които изпълняват волята на Изпратилия Го Отец. Като чул за това, Климент се разгорял от необикновено желание да узнае по-подробно за Христа и за Неговото учение. За тази цел той решил да отиде в Иудея, в която се разпространявало Христовото благовестие.

Като оставил дома си и големия имот, той взел със себе си верни слуги и достатъчно злато, качил се на един кораб и отплавал към Иудейската страна. Вследствие на разразила се в морето буря той бил отнесен от вятъра в Александрия и там намерил апостол Варнава, учението за Христа на когото слушал с наслада. После отплавал за Кесария Стратонийска и

намерил свети апостол Петър. Като приел от него свето кръщение, той го последвал заедно с другите му ученици, между които били и двамата му братя, близнаците Фавстин и Фавстиниан. Но Климент не ги познал, както и братята му не го познали, защото те били твърде малки, когато се разделили и не се помнели един друг. Апостол Петър, отправяйки се към Сирия, изпратил пред себе си Фавстин и Фавстиниан, а Климент оставил при себе си и по-късно заедно с него се качил на кораб и отплавал в морето.

Докато плавали, апостолът попитал Климент за неговия произход. Тогава той подробно му разказал: от какъв произход е и как майка му, под влияние на съновидение, напуснала Рим с двамата си малолетни сина, как баща му, като минали четири години, тръгнал да ги търси и не се върнал; добавил и това, че са изминали вече двадесет години, откакто той не знае нищо за семейството си и затова мисли, че родителите му и братята му са умрели. Петър, като изслушал разказа му, се умилил.

Междувременно, по Божий промисъл, корабът спрял до този остров, на който се намирала Климентовата майка - Матидия. Когато няколко души слезли от кораба, за да купят в града необходимото за житейските нужди, слязъл и апостол Петър, а Климент останал на кораба. Отправяйки се към града, апостолът видял една старица, седяща при вратите и просеща милостиня; това била Матидия, която вече не можела да се изхранва с труда си, поради слабост на ръцете, и затова просела милостиня, за да храни себе си и другата старица, която я приела в дома си и която също била разслабена и лежала болна у дома си. Апостолът, като видял Матидия, разбрал духом, че тази жена е чужденка и я попитал за отечеството. Като въздъхнала тежко, Матидия се просълзила и казала:

- О, горко на мен, странницата! Защото на света няма по-бедна и по-нещастна от мен.

Като видял тежката скръб и сърдечните сълзи, апостол Петър започнал внимателно да я разпитва коя е и откъде е.

От разговора с нея той разбрал, че тя е майката на Климент и започнал да я утешава, като казал:

- Аз познавам твоя най-малък син Климент; той се намира в тази страна.

Като чула за своя син, от ужас и от страх, Матидия станала като мъртва; но Петър я хванал за ръката и наредил да тръгне след него към кораба:

- Не скърби, старице - казал апостолът по пътя, - защото ей сега ще узнаеш всичко за сина си.

Докато вървели към кораба, насреща им излязъл Климент и като видял жената, вървяща след Петър, се удивил. А тя, като се вгледала в Климент, веднага го познала по приликата с баща му и попитала Петър:

- Това не е ли Климент, моя син?

Петър казал:

- Точно той е.

И се хвърлила Матидия на шията на Климент, и заплакала. А Климент, не знаейки коя е тази жена и защо плаче, започнал да я отблъсква от себе си. Тогава апостолът му рекъл:

- Чедо, не отблъсквай тази, която те е родила.

Като чул това, Климент се просълзил и паднал в нозете ѝ, като я целувал и плачел. И ги обзела голяма радост, защото се намерили и се познали един друг. Апостол Петър се помолил

за нея на Бога и изцерил ръцете ѝ. А тя започнала да моли апостола да изцели старицата, при която се била поселила. Апостол Петър влязъл в дома и я излекувал; а Климент ѝ дал 1000 драхми, като награда за това, че дала храна и подслон на майка му. После, като взел майка си и изцерената старица, ги качил на кораба и отплавали.

По пътя Матидия попитала сина си за своя мъж Фавст и като узнала, че той тръгнал да я търси и че от двадесет години няма никакво известие за него, тя горчиво заплакала за него като за умрял, като не се надявала да го види жив. Като доплавали до Антандрос, оставили кораба и продължили пътя си по суша. Като достигнали Лаодикия, те били посрещнати от Фавстин и Фавстиниан, които дошли тук преди тях. Те попитали Климент:

- Коя е тази жена и старицата с нея?

Климент отговорил:

- Майка ми, която намерих в чужда страна.

И започнал да им разказва поред, от колко време не е виждал майка си и как тя тръгнала от къщи с двете си деца близнаци.

Като чули това, те разбрали, че Климент е техен брат, а тази жена е майка им и заплакали от голяма радост, като възкликнали:

- Значи това е нашата майка Матидия, а ти си нашият брат Климент, защото ние сме близнаците Фавстин и Фавстиниан, напуснали Рим с майка си.

Като казали това, те се хвърлили един другиму на шията, плакали много и мило се целували. Като видели как майка им се радва за децата си, които неочаквано намерила здрави, и

като разказвали един на друг по какви Божии пътища били спасени от удавяне, те прославили Бога; само за едно скърбели, че никой не знаел нищо за баща им. После те започнали да молят апостол Петър да кръсти майка им. Рано сутринта те отишли до морето, свети апостол Петър в отделно помещение извършил кръщение над Матидия и съпровождащата я старица в името на Отца и Сина, и Светия Дух, и като я отпратил със синовете ѝ, самият той тръгнал по друг път.

И ето, по пътя го срещнал един благообразен мъж, с побеляла брада, бедно облечен, който чакал апостол Петър и почтително го приветствал:

- Виждам, че си чужденец и не си прост човек; самото ти лице показва, че си разумен човек; затова искам да побеседвам малко с теб.

На това апостолът казал:

- Говори, господине, щом искаш.

- Видях те днес да се молиш на едно съкровено място на брега - казал той, - като те погледнах незабелязано, аз си тръгнах и те изчаках тук, желаейки да ти кажа, че напразно си правите труд, като се молите на Бога, защото няма никакъв Бог нито на небето, нито на земята, и няма никакъв Божий промисъл за нас, но всичко в този свят е случайно. Затова не се увличайте и не се трудете да се молите на Бога, защото Той не съществува.

Като чул тези разсъждения, свети Петър му казал:

- Защо мислиш, че всичко става не по Божий промисъл и устройство, а случайно, и с какво ще докажеш, че няма Бог? Ако няма Бог, то кой е сътворил небето и го е украсил със звезди? Кой е сътворил земята и я е облякъл в цветя?

Този човек, като въздъхнал от дълбината на сърцето си, промълвил:

- Господине, познавам отчасти астрономията, а на боговете служех така усърдно, както никой друг; и познах, че всички надежди на Бога са суетни и няма никакъв Бог. Ако на небето имаше някакъв Бог, Той би чул въздишките на плачещите, би се отнесъл с внимание към молитвите на молещите се, би погледнал към горестта на сърцето, изнемогващо от печал. Но тъй като няма такъв, който да подава утешение в скърбите, оттук заключавам, че няма Бог. Ако имаше Бог, Той би ме чул, молещия се и ридаещия в скръбта си, защото, господине мой, от двадесет и повече години се намирам в голяма скръб, и колко много се молих на всички богове, колко много жертви им принесох, колко много сълзи пролях и колко много ридания! И нито един от боговете не ме чу, и целият ми труд беше напразен.

След това апостол Петър казал:

- Затова и не си бил чут толкова време, защото си се молил на суетни и лъжливи богове, а не на Единия Истинен Бог, в Когото вярваме и на Когото се молим.

Като беседвал така с този човек и разсъждавайки за Бога, Петър разбрал, че говори с Фавст, мъжа на Матидия, бащата на Климент и на братята му, и му казал:

- Ако желаеш да повярваш в Единия Истинен Бог, сътворил небето и земята, ето сега ще видиш невредими и здрави и жена си и децата си.

На това той отговорил:

- Нима жена ми и децата ми ще възкръснат от мъртвите? Сам узнах по звездите, а и от премъдрия астролог Анувион ми е известно, че жена ми и двете ми деца са се удавили в морето.

Тогава светият апостол завел Фавст в жилището си; когато той влязъл там и видял Матидия, се ужасил и като я гледал втренчено, с удивление, мълчал. После казал:

- По силата на кое чудо се извърши това? Кого виждам сега?

И като пристъпил по-близо, възкликнал:

- Наистина, моята възлюбена съпруга е тук!

В същия миг от внезапната радост двамата се обезсилили, така че не можели и да говорят един с друг, защото и Матидия познала мъжа си. А когато дошла малко на себе си, казала така:

- О, любими мой Фавст! Как се намери жив, когато чухме, че си умрял?

Тогава настанала неописуема радост за всички и от радостта се пролели много сълзи, защото и съпрузите се познали един друг, и децата познали родителите си; и като се прегърнали, плакали, и се веселили, и благодарили на Бога. И всички, които били там, като видели неочакваната за тях обща среща след дългата раздяла, се просълзили и благодарили на Бога. А Фавст паднал пред апостола, просейки кръщение, защото искрено повярвал в Единия Бог и бидейки кръстен, отправял със сълзи благодарствени молитви към Бога. После всички заминали за Антиохия.

Когато те се учели там на вяра в Христа, Антиохийският хегемон узнал всичко за Фавст, жена му и децата му, за високия им произход, а също и за приключенията им, и веднага изпратил вестоносци в Рим, за да извести царя. Императорът наредил на хегемона по-скоро и с голяма чест да изпрати Фавст и семейството му в Рим. Когато това било изпълнено, императорът се зарадвал на връщането им, а когато узнал всичко, случило се с тях, дълго плакал. В същия

ден той устроил пир в тяхна чест, а на следващия ден им дал много пари, а също роби и робини. И те били на голяма почит пред всички.

След като прекарали живота си в дълбоко благочестие, давали милостиня на бедните и след като в преклонна старост раздали всичко на нуждаещите се, Фавст и Матидия отишли при Господа.

Децата им, когато апостол Петър дошъл в Рим, се подвизавали в апостолското учение, а блаженият Климент даже станал неразделен негов ученик във всички негови пътешествия и трудове и бил ревностен проповедник на Христовото учение. Затова Петър го поставил за епископ преди разпятието си, което претърпял от Нерон. След смъртта на апостол Петър, а след него - на епископ Лин и на епископ Анаклет, във времена на вълнения и междуособици в Рим, Климент управлявал мъдро кораба на Църквата Христова, която тогава била смущавана от мъчителите и пасял стадото Христово с голям труд и търпение, бидейки обкръжен от всички страни, подобно на ревящи лъвове и хищни вълци, от люти гонители, които се стараели да погълнат и да унищожат Христовата вяра. Намирайки се в такова бедствие, той не преставал да се грижи с огромно усърдие и за спасението на човешките души, така че обърнал към Христа много неверни не само от простия народ, но и от царския двор, благородни и високопоставени, в числото на които бил някой си сановник Сисиний и не малко хора от рода на цар Нерва. Веднъж с проповедта си на Пасха свети Климент обърнал към Христа четиристотин двадесет и четири души от знатен род и ги кръстил. А Домицила, племенницата си, която била сгодена за Аврелиан, син на първия римски сановник, благословил да съхрани девството си. Освен това той разделил Рим между седем писари, за да описват те страданията на мъчениците, които тогава били убивани за Христа.

А когато с неговото учение и трудове, с чудните му дела и с добродетелния му живот Църквата Христова започнала да се увеличава, гонителят на християнската вяра комитът Торкутиан, като видял безчисленото множество повярвали в Христа, научени от свети Климент, подбудил неколцина от народа да въстанат против него и против християните. Настъпило вълнение сред народа, метежниците отишли при епарха на града, Мамертин, и започнали да крещят:

- Докога Климент ще унижава нашите богове?

А други, защищавайки го, казвали:

- Какво зло е сторил този човек или кое добро дело не е сторил? Всеки недъгав, който е отивал при него, той го е изцерявал. Всеки, който е идвал с някаква скръб, е получавал утешение. Той никога никому не е сторил зло, но на всички е направил много благодеяния.

Но всички останали, изпълнени с дух на неприязън, крещели:

- Той прави всичко това с магия, а службата на нашите богове изкоренява. Не нарича Зевс бог; Херкулес, нашия покровител, нарича нечист дух; честната Афродита нарича не иначе, а блудница; за великата Веста казва, че трябва да се изгори; а също и Атина, Артемида, Хермес; а Хронос и Арей хули и позори; постоянно позори и осъжда всички наши богове и храмове. Затова нека или да принесе жертва на боговете, или да бъде наказан.

Тогава епархът Мамертин, под влияние на шума и вълнението на тълпата, заповядал да доведат свети Климент при него и започнал да му говори:

- Ти си произлязъл от благороден род, както казват всички римски граждани, но си се съблазнил и затова не могат да те

търпят и да мълчат. Неизвестно е кой Бог почиташ. Някакъв нов, наричан Христос, противен на нашите богове. Трябва да оставиш всяка заблуда и увлечение и да се поклониш на боговете, на които ние се кланяме.

Свети Климент отговорил:

- Моля твоето благоразумие, послушай мен, а не безумните думи на грубата тълпа, напразно въставаща срещу мен, защото ние сме човеци - здрави и разумни, а те като кучета без разум, лаят безсмислено срещу доброто дело; вълненията и метежите винаги са се появявали от неразумната и несмислена тълпа. Затова отначало им заповядай да замълчат, така че, когато настъпи тишина, разумният човек да може да говори за важното дело на спасението, за да можем да се обърнем към търсенето на Истинния Бог, Комуто с вяра трябва да се покланяме.

Това и много други думи казал светецът и епархът не намерил в него никаква вина, затова и изпратил известие до цар Траян, че народът е въстанал срещу Климент заради боговете, макар че няма достатъчно свидетелства за неговото обвинение. Траян отговорил на епарха, че Климент трябва или да принесе жертва на боговете, или да бъде заточен в пустинното място Понт, близо до Херсонес. Като получил такъв отговор от царя, епархът Мамертин съжалявал за него и го молел да не си избира доброволното изгнание, а да принесе жертва на боговете, и тогава щял да бъде свободен от заточението. Светецът известил епарха, че не се бои от изгнание, напротив, още по-силно го желае. В думите на Климент имало такава сила на благодатта, която Бог му дал, че дори епархът се умилил с душата си, заплакал и казал:

- Богът, Комуто служиш от цялото си сърце, да ти помогне в твоето изгнание, на което си осъден.

И като приготвил един кораб и всичко необходимо, той го пуснал.

Заедно със свети Климент в изгнание се отправили и мнозина от християните, решили, че е по-добре да живеят с пастира си в изгнание, отколкото да останат без него на свобода.

Като пристигнал на мястото на заточението, свети Климент заварил там повече от две хиляди християни, осъдени да дялат камъни в планините. За същата работа бил определен и той. Като видели свети Климент, християните със сълзи и скръб пристъпили към него, като казали:

- Помоли се за нас, светителю, за да станем достойни за обещанията на Христа.

Светецът рекъл:

- Аз съм недостоен за такава благодат от Господа, Който ме е сподобил да бъда само участник във вашия венец!

Докато работел с тях, свети Климент ги утешавал и ги наставлявал с полезни съвети. Като узнал, че при тях има голям недостиг на вода, така че им се налагало от шест поприща да носят вода на раменете си, свети Климент рекъл:

- Да се помолим на нашия Господ Иисус Христос да открие на последователите Си извор с вода, както е открил на жадуващия Израил в пустинята, когато от камъка потекла вода; и като получим тази Негова благодат, да се развеселим.

И всички започнали да се молят. След завършването на молитвата свети Климент видял агне, стоящо на едно място и повдигащо крак, като че ли посочвайки мястото. Свети Климент разбрал, че това е явилият се Господ, Когото никой друг освен него не виждал, и отишъл на това място, като

казал:

- В името на Отца и Сина, и Светия Дух, копайте на това място.

И всички, застанали в кръг, започнали да копаят, но не можели да попаднат на мястото, където стоял Агнецът.

След това свети Климент взел една мъничка лопата и започнал да копае на мястото, където стоял кракът на агнето, и веднага се появил извор с хубава чиста вода; и от извора се образувала цяла река. Тогава всички се възрадвали, а свети Климент рекъл:

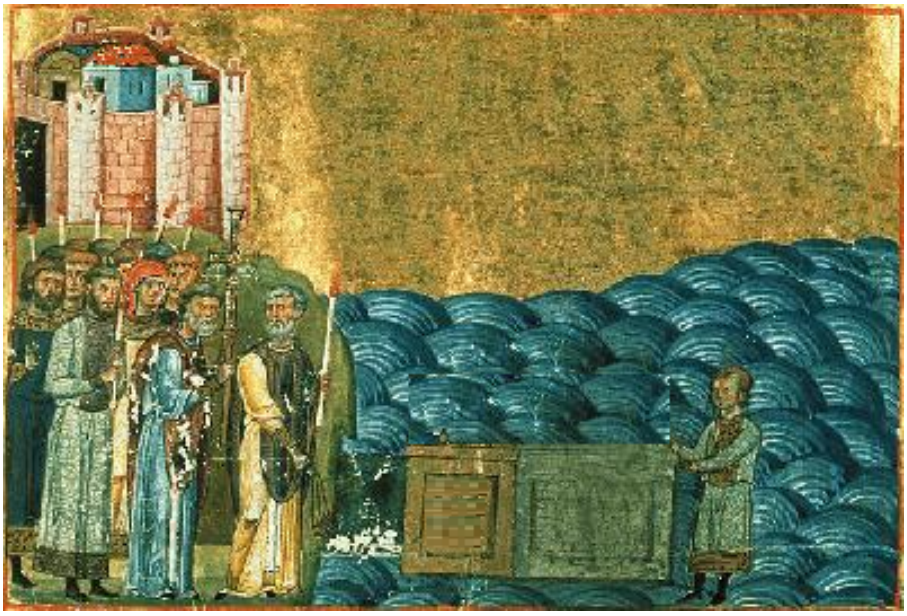
- “Речни потоци веселят Божия град”.

Слухът за това чудо се разпространил из цялата околност; и много хора започнали да се стичат, за да видят реката, неочаквано и чудесно образувала се по молитвите на светеца, а също и за да чуят учението му. Мнозина повярвали в Христа и били кръстени във водата на свети Климент. Толкова много хора идвали при светеца и се обръщали към Христа, че всеки ден се кръщавали по петстотин и повече човека. За едно лято броят на вярващите се увеличил дотолкова, че дори били построени седемдесет и пет църкви и били разрушени всички идоли, а капищата по цялата страна - съборени, тъй като всички жители приели християнската вяра.

Като узнал, че в Херсонес безброй хора са повярвали в Христа цар Траян, веднага изпратил един сановник, на име Авфидиан, който след пристигането си подложил много християни на мъчения и мнозина умъртвил. Като видял, че всички с радост отиват на мъчение за Христа, сановникът не пожелал повече да мъчи народа, а с всички сили започнал да се старае да принуди свети Климент да принесе жертва. Но като го намерил непоколебим във вярата и крепко вярващ в

Христа, наредил да го качат на една лодка, да го откарат навътре в морето, да привържат котва за шията му и да го хвърлят в най-дълбоко място, така че християните да не намерят тялото му. Когато това станало, вярващите стояли на брега и плачели. После двамата му най-верни ученици, Корнилий и Фив, казали на християните:

- Да се помолим Господ да ни открие тялото на мъченика.

Когато народът се помолил, морето отстъпило от брега на разстояние три поприща и хората, подобно на израилтяните в Червено море, преминали по сухо и намерили мраморна пещера подобно на Божия църква, в която почивало тялото на мъченика, а близо до него намерили и котвата, с която бил потопен. Когато верните искали да вземат честното тяло, Корнилий и Фив получили откровение да оставят тялото му тук, защото всяка година в негова памет морето щяло да отстъпва така в продължение на седем дни, давайки възможност на всички желаещи да дойдат и да се поклонят. И така било много години, започвайки от царуването на Траян до царуването на гръцкия цар Никифор. И много други чудеса станали там по молитвите на светеца, когото Господ прославил.

Веднъж, в обичайното време, морето открило достъп до пещерата и много народ дошъл да се поклони на мощите на

светия мъченик. Случайно в пещерата останало едно дете, забравено от родителите си при тръгването им. Когато морето започнало да се връща и вече покривало пещерата, всички, които били в нея, побързали да тръгнат, боейки се да не ги покрие морето, и родителите на оставеното дете също побързали да излязат, като мислели, че детото е излязло по-рано с другите хора. Като се оглеждали и го търсели навсякъде, те не го намирали, а да се върнат отново в пещерата вече нямало възможност, тъй като морето я покрило. Родителите плакали неутешимо и тръгнали към дома си с голям плач и със скръб. На следващата година морето отново отстъпило и родителите на детето отново дошли да се поклонят на светеца. Като влезли в пещерата, те го намерили живо и здраво, седящо до гробницата на светеца. Преизпълнени с радост, те го попитали как е останало живо.

Детето, посочило с пръст към гробницата на светеца, казало:

- Този светец ме запази жив, хранеше ме и прогонваше от мен всички морски ужаси.

Тогава велика радост обзела родителите и народа, дошъл на празника, и всички прославили Бога и Неговия угодник.

При царуването на гръцкия цар Никифор, в деня на паметта на светеца, морето не отстъпило, както това ставало в предишните години.

Тропарь священномученикам Клименту Римскому и Петру Александрийскому

глас 4

Бо́же оте́ц на́ших,/ творя́й при́сно с на́ми по Твое́й кро́тости,/ не оста́ви ми́лость Твою́ от нас, но моли́твами их// в ми́ре упра́ви живо́т наш.

Тропарь священномученику Клименту, папе Римскому

глас 4

И́же от Бо́га чудоде́йствы/ преслáвно удивля́я вселе́нныя концы́ ми́ра,/ свяще́нный страда́льче,/ па́че естества́ мо́рю, соста́вы вода́м содева́еши разделе́ние/ в честне́й па́мяти твое́й/ всегда́ притека́ющим усе́рдно в Богозда́нную ти́ це́рковь,/ чуде́сным твои́м моще́м,/ и по всенаро́дном хожде́нии/ мо́ре во еди́но тече́ние чудоде́тельне твори́ши,/ Кли́менте преди́вный,// моли́ Христа́ Бо́га, спасти́ся душа́м на́шим.

Кондак священномученику Клименту, папе Римскому

глас 2

Боже́ственнаго виногра́да священноодея́нна/ все́м лоза́ яви́ся,/ ка́плющи сла́дость прему́дрости,/ моли́твами твои́ми, всече́стне,/ да тебе́ исткáну я́ко багряни́цу,/ песнь мы́сленную принесе́м,/ Кли́менте свя́те: // спаси́ рабы́ твоя́.

Кондак священномученикам Клименту Римскому и Петру Александрийскому

глас 4

Це́ркве недви́жимии и Боже́ственнии пи́ргове,/ благоче́стия Боже́ственнии столпи́ вои́стинну кре́пцыи,/ Кли́менте с Петро́м всехва́льнии,// ва́шими моли́твами соблюди́те вся.

Молитва священномученику Клименту, папе Римскому

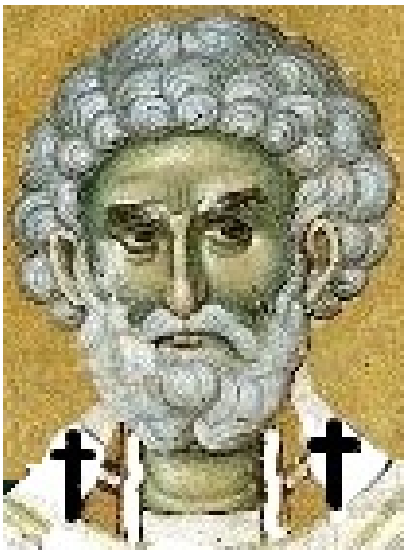
О, всечестны́й ученич е́ верхо́внаго апо́стола Петра́, но́вый Пе́тре ве́ры Христо́вой, вторы́й Моисе́ю, священному́чениче Кли́менте, просвеще́нный уче́нием вели́каго апо́стола, венча́нный венце́м му́ченичества! Испроси́ на́м моли́твами твои́ми благода́ть Свята́го Ду́ха сохраня́ти ве́ру Христо́ву и церко́вныя спаси́тельныя обы́чаи, да расточи́тся безбо́жие.

Умоли́, уго́дниче Бо́жий, Милосе́рдаго Творца́, да излие́тся на на́с благода́ть Свята́го Ду́ха, просвеща́ющая на́ши ду́ши, да попали́т Госпо́дь Бо́г страсте́й на́ших огнепа́льная стремле́ния, да сохрани́т на́с от вся́кия зло́бы, да спасе́т от напа́стей, бе́д и скорбе́й, и да пребу́дем ве́рными христиа́нами до конца́ жи́зни на́шея, сохраня́я в сердца́х на́ших па́мятование печа́лей, боле́зней и трудо́в твои́х, во сла́ву Бо́га Отца́ и Сы́на и Свята́го Ду́ха. Ами́нь.

Молитва вторая священномученику Клименту, папе Римскому

О, вели́кий чудотво́рче, священному́ченице Кли́менте! Приклони́ся ны́не к на́шим воздыха́нием серде́чным и помози́ нам во вре́менном жити́и сем твори́ти вся в зако́не Бо́жии предло́женная, вся́каго же греха́ отмета́тися. Ты, вели́кий подви́жниче, от ю́ности твоея́ клеветы́ претерпе́вый, мно́гия же боле́зни душе́вныя и труды́ понесы́й, помоли́ся ко Го́споду Бо́гу о нас, гре́шных и недосто́йных раб Бо́жиих *(имена)*, да твои́м предста́тельством и заступле́нием пода́ст Всеблаги́й и нам, гре́шным, си́лу и кре́пость во благоду́шии претерпева́ти клеветы́ челове́ческия и я́же на земли́ ско́рби и сохрани́ти за́поведи Его́, да просла́вим пречестно́е и великоле́пое и́мя Го́спода Бо́га и Его́ благода́ть, да́нную тебе́, во ве́ки веко́в. Ами́нь.

В памет на свети Петър, архиепископ Александрийски († 311 г.)

Свети Петър, архиепископ Александрийски, бил възпитан в детството си от блажения Теона, архиепископ на същия град, и бил поставен след него на светителската катедра по времето, когато нечестивите Римски царе Диоклетиан и Максимиан повдигнали жестоки гонения срещу християните. Тогава всички тъмници били препълнени с Христови мъченици и мъченическа кръв обливала всички улици, градове и околни поля. В това страшно и скръбно поради беди и нещастия време, свети Петър управлявал Божията църква с търпение и в големи трудове. Със своето учение и с непреодолимата твърдост на духа си той поддържал малодушните и боязливите, удържал мнозина от отстъпление и падение и довел голям брой вярващи до мъченически венец. Изгонен заради Христа и намирайки се в Тир, Финикия и Палестина, светецът поддържал своите чада с послания и ги укрепявал със силата на Светия Дух, и като се боял да не би някой, като се уплаши от мъките, да отпадне от Христа, ден и нощ се молел на Бога за тях. Като се върнал отново в Александрия, светителят помагал на затворените в тъмница, които били шестотин и петдесет, при което между тях имало много презвитери и клирици; всички те били умъртвени след различни мъчения. А той, като виждал тяхното страдание и търпение, се радвал духом. По време на неговото добро управление на паството в Александрия въстанал един хищен вълк в овча кожа - еретикът Арий, който сред пшеницата започнал да сее плевелите на проклетото бесовско учение, хулел Божеството на Иисуса Христа и с тази хула вредял на Църквата Божия. Добрият пастир често заграждал устата на този вълк като го наказвал и го поставял под запрещение, за да не нарушава доброто изповядване на Света

Троица, непорочно предадено от Църквата Христова. Но след като Арий оставал все така непоправим и злобата му не искала да се покори на правдата, тогава свети Петър проклел хулителя и го отлъчил от Църквата, като негоден член. И отмъстителният Арий, бидейки изгонен от стадото Христово, се скрил, както тъмнината от светлината, “защото всякой, който прави зло (както е казано), мрази светлината и не отива към светлина, за да не бъдат изобличени делата му, понеже са лоши”; и не се осмелявал беззаконникът да дойде при този бдителен пастир, когото с никаква лъжа и хитросплетени басни не можел да прелъсти.

А в Александрия броят на вярващите в Христа все повече и повече нараствал и се увеличавал, въпреки жестокото време; защото никакви мъчения не могли да възпрепятстват и да преградят пътя към Христа за тези, които желаели спасение. Мнозина не щадели не само имота, но дори и живота си, и бързали при свети Петър, за да получат кръщение, като оставяли идолското служение.

Нечестивият цар Максимиан, владеещ източните страни и пребиваващ в Никомидия, като узнал, че чрез наставленията на свети Петър мнозина започнали да се обръщат от идолопоклонство към Христа, изпратил един трибун и войници, за да задържат светеца и вързан да го доведат при него. Изпратените, като дошли в Александрия, намерили свети Петър в храма с множество верни да отслужва панихида в памет на всички светии, задържали го и го оковали в тежки вериги. Тогава настанало голямо вълнение сред народа, мнозина плачели за светителя, а други възкликвали: “Защо ни вземате пастира?”. И се събрала цяла Александрия, желаеща да положи душата си за своя учител, и целият народ крещял срещу царя и неговите пратеници. Трибунът, като видял силното вълнение и възмущението на народа, заповядал да охраняват светеца в тъмницата, която се намирала близо до

храма, и написал на царя за всичко случило се. Като прочел написаното, царят силно се разгневил и писмено наредил да отсекат главата на християнския учител Петър и да погубят с меч всички съпротивляващи се. Трибунът, като получил посланието на царя, се постарал да изпълни заповедта му и се опитал да го отведе на посичане, но тълпата народ, която ден и нощ се намирала пред тъмницата, не позволила да отведат на смърт техния отец. Тук имало безброй мъже, жени, стари и млади, монаси и монахини, които, бидейки привързани с любов към Божия архиерей, не се отделяли от тъмницата. Когато видели въоръжените войници, идващи към тъмницата, всички единодушно възкликнали:

- Отначало избийте всички нас, щом имате заповед от вашия цар, и чак след това вземете и нашия отец. Не ще отстъпим от нашия пастир и не ще допуснем да пострада учителят и лекарят на душите ни.

Трибунът, като чул това и като видял множеството народ, не пожелал да причини голямо кръвопролитие, но за да изпълни заповедта на царя, се стараел тайно да обезглави светия.

Докато ставало всичко това, Арий, като узнал, че архиепископът, отлъчил го от светата съборна апостолска Църква, седи в окови в тъмницата и трябва да бъде убит за Христа, се явил при него с лъжливо и лицемерно покаяние, надявайки се след него да се качи на катедрата и да стане Александрийски архиепископ. Той дошъл, уж молейки за прошка и каейки се за греха си на изпадане в ерес, и помолил няколко презвитери, и най-вече Ахил и Александър, да помолят светителя за него, да му прости съгрешенията и да го приеме в църковно общение. Бог, Който знае всички човешки сърдечни помисли, познавал и лукавото сърце на Арий, и ето, като се явил през нощта на блажения Петър, му открил цялото лукавство на проклетия еретик и му наредил да не го приема в

църквата. На сутринта много благоверни и честни граждани, начело с презвитерите Ахила и Александър, като се явили в тъмницата, започнали да молят светия архиепископ, падайки в нозете му, да прости на Арий и да го освободи от клетвата. Блаженият Петър, плачейки и въздишайки, им отговорил:

- Възлюбени, не знаете за кого ме молите; молите ме за този, който разкъсва църквата Христова. Вие знаете, че аз обичам своите овце и не бих желал някоя от тях да загине. И най-много моля Бога да подаде на всички прошка на греховете и спасение. Но Арий отхвърлям, защото той е отхвърлен от Самия Бог и е отлъчен от светата Църква, не толкова от моя съд, колкото от Божия, тъй като той не пред човек, а пред Бога съгреши, хулейки тайната на Света Троица, Която херувимите и серафимите не могат да гледат, а само непрестанно възпяват: “Свят, Свят, Свят е Господ Саваот!”, а небесните сили говорят: “Пълни са небето и земята с Твоята слава!”. С хулата си безсрамният еретик се осмелява да прави разделение между Отца и Сина, и Светия Дух. Как може да му се прости, когато цялото създание се гневи срещу него заради своя Създател? И така, нека Арий бъде проклет и в сегашния век, и в бъдещия.

Когато блаженият Петър казал това, всички, които го молели за Арий, паднали в нозете му и вече не се осмелявали да го безпокоят. А той, като отвел настрана презвитерите Ахила и Александър, им рекъл:

- Аз съм грешен човек, но зная, че Господ Бог ме призовава към мъченически венец, и преди да умра, ще съобщя на вас, стълбовете на църквата, Божията тайна, която Господ ми откри през тази нощ. Ти, честни Ахила, ще се качиш след мен на архиепископския престол, а след теб - достойният презвитер Александър. А що се касае до Арий, не мислете, че съм несправедлив към него и че съм жесток по отношение на

съгрешаващите, защото грехът, извършен поради немощ, макар и да е най-големият, е по-малък от злобата на Арий. На съгрешаващите поради немощ може да се прости; а на този проклетник, за когото ме молите, как мога да простя, когато душата му е препълнена с измама и хула? Защото от сърцето му тече река от хули срещу Всемогъщия Син Божий; той нарича създание Този, Който Сам е Създател на всичко видимо и невидимо, и Когото пророците, апостолите и евангелистите проповядваха. Как можете да ме заставите да проявя снизхождение към вашата молба и да простя на Арий, когато той не послуша моето наказание и вразумление? А дори и да съм го проклел, сторих това не сам, а със съизволението на Христос, моя Бог, Който ми се яви през тази нощ. Докато се молех, както обикновено, изведнъж голяма светлина озари тъмницата и аз видях моя Господ Иисус Христос - в образ на дванадесетгодишен юноша, Който имаше лице по-ярко от слънцето, така че не можех да гледам неописуемата слава на лицето Му. Той беше облечен в бял хитон, раздран от горе до долу; придържайки го към гърдите Си с двете Си ръце, той закриваше голотата си. Когато видях всичко това, обзе ме ужас и трепет и аз с боязън Му се помолих, казвайки: “Създателю, кой Ти раздра хитона?” А Господ отговори: “Безумният Арий го раздра, тъй като той отдели от Мен хората, които Аз придобих със Своята Кръв. Пази се и не го приемай в църковно общение: той замисля лукаво и враждебно дело против Мен и Моя народ. Ето, искат да те молят за него, да му простиш; то ти не ги слушай и не приемай вълка в стадото като овца. Заповядай на Ахила и на Александър, които ще бъдат епископи след теб, да не го приемат, но да го прокълнат пред всички”. Ето, известих ви, което ми беше наредено; а ако вие не послушате и не изпълните заповяданото ви, аз няма да бъда виновен за това.

Като казал това, той преклонил коленете си и започнал да се

моли, и всички се молели заедно с него. Като завършил молитвата, той казал: “Помолете се за мен, братя”. Присъстващите, като се помолили, отговорили: “Амин”. А Ахила и Александър, целували ръцете му, плачели, защото той им казал, че те няма да го видят повече. И презвитерите възвестили на хората всички думи, казани от блажения Петър за Арий, и това, че той им заповядал да не приемат Арий в църковно общение, като вълк и враг на Сина Божий.

После свети Петър, като видял, че християнският народ, пламтейки от ревност, не допуска царския пратеник да го изведе от тъмницата на смърт, и като се боял да не би да стане голямо кръвопролитие вследствие на стълкновение между народа и пратениците на царя, и при това желаейки сам по-скоро да се раздели с тялото си и да отиде при Господа, поискал тайно да се предаде на мъчителите, за да запази хората без вреда и по-скоро да отиде към желания край. Тайно от народа той изпратил до трибуна един свой доверен роб с думите:

- Ако желаеш да сториш угодното на цар Максимиан, ела през нощта тайно до тъмницата и като пробиеш стената, ще ме вземеш и ще изпълниш заповедта на царя.

Така и станало: настъпила нощта, множество народ се тълпял пред вратите на тъмницата, където се намирал светият пастир на стадото Христово, не допускайки никого при него. Трибунът дошъл с войниците си и пробил стената отзад, колкото да може да премине един човек. Нощта била зимна и ветровита и никой от християните не чул шума при пробиването на стената. Свети Петър, като се осенил с кръстното знамение, рекъл:

- По-добре един човек да умре, отколкото всички хора да загинат - и излязъл от тъмницата през пробитата стена, така че никой от верните не узнал това.

Трибунът и войниците се удивили на мъжеството на светеца, който отивал на смърт, и го завели на това място, където свети апостол Марк приел мъченическа кончина, и там отсекли честната му глава.

Близо до гроба на свети Марк се намирала една девица, затворница; докато се молела на Бога през нощта, през която свети Петър бил посечен, тя чула глас от небето, който казал: “Петър е начало на апостолите, Петър е край на Александрийските мъченици”.

С настъпването на утрото всички хора, като узнали, че техният пастир е изведен тайно от тъмницата и е посечен при гроба на свети Марк, с плач побързали към святото му тяло и като го взели, го внесли в храма. Тук, като допрели честната глава до тялото, поставили тялото му на престола, тоест на горното място, на следното основание: този свят архиерей приживе, през цялото време на своето пастирско служение, никога не сядал на горното място, но когато настъпвал моментът, сядал само до подножието и никога не се качвал на самите стъпала на мястото. Всички хора и клирът му често се възмущавали от това и го молели да седне на горното място, но той никога не се съгласявал. Веднъж след Божествена литургия, като свикал целия клир, той рекъл:

- Знаете ли защо не сядам на моето горно място и не се качвам на стъпалата му? Защото, когато се приближавам към престола, виждам на него небесна светлина и като че някаква Божествена Сила, пребиваваща на него. Ужас ме обзема и не дръзвам да седна там, считайки се недостоен за това, но сядам до подножието, и то със страх. Казвам ви това, за да не ме принуждавате повече.

На това основание след кончината му хората го поставили мъртъв на горното място и всички възкликнали:

- Моли се за нас, свети угодниче Божий!

После честно го погребали, прославяйки Света Троица: Отца, Сина и Светия Дух, Единия Бог, Нему и от нас чест и поклонение, сега и винаги, и във вечни векове. Амин.

Тропарь священномученику Петру, архиепископу Александрийскому

глас 8

От вы́шняго суда́ Христо́ва предста́тельствова ста́ду,/ на па́житех благожи́зненных упа́сл еси́ всему́дрыми твои́ми догма́ты,/ отгна́в А́рия, я́ко во́лка некро́ткаго,/ вше́дшаго в них безбо́жными учи́нии. / Те́мже и ду́шу твою́ положи́л еси́ за них,/ па́стырь наре́клся еси́, я́ко рече́ Госпо́дь,/ иера́рше Пе́тре блаже́нне,/ моли́ Христа́ Бо́га грехо́в оставле́ние дарова́ти// чту́щим любо́вию ствяту́ю па́мять твою́.

Тропарь священномученикам Клименту Римскому и Петру Александрийскому

глас 4

Бо́же оте́ц на́ших,/ творя́й при́сно с на́ми по Твое́й кро́тости,/ не оста́ви ми́лость Твою́ от нас, но моли́твами их// в ми́ре упра́ви живо́т наш.

Кондак священномученику Петру, архиепископу Александрийскому

глас 3

Правосла́вными повеле́нии Це́рковь просвети́л еси́,/ за ню́же и пострада́в, Богоблаже́нне о́тче,/ А́рия отсту́пника отгна́в,/ те́мже твою́ пречестну́ю па́мять соверша́юще,/ правосла́вно вопие́м: // ра́дуйся, Пе́тре, ка́меню ве́ры.

Кондак священномученикам Клименту Римскому и

Петру Александрийскому

глас 4

Це́ркве недви́жимии и Боже́ственнии пи́ргове,/ благоче́стия Боже́ственнии столпи́ вои́стинну кре́пцыи,/ Кли́менте с Петро́м всехва́льнии,// ва́шими моли́твами соблюди́те вся.

(Непоклатими и божествени кули на Църквата и крепки божествени стълбове на благочестието, Клименте и Петре всехвални, запазете всички с вашите молитви.)

В памет на преподобни Петър Мълчалник († ок. 429 г.)

Светият наш отец Петър се родил в Понт от благочестиви родители, с които живял само седем години. Останалото време от своя живот той провел в благочестие най-напред в Галатия, после, заради усъвършенстването, се отправил към Палестина, където се предал на молитва, и след това се поселил в Антиохия. Като се затворил в една колиба, той, грижейки се за душата си, прекарвал времето си в непрестанни молитви. Не хапвал нищо друго освен хляб, и не пиел нищо, освен вода, и то по малко през два-три дни. Той имал власт над бесовете. Така свети Петър освободил от бяс един човек, на име Даниил; изцереният, след като бил наставен и научен от свети Петър, станал подражател на неговия живот. Свети Петър отварял очите на слепите и изцерявал различни недъзи. Наставленията си преподавал или

писмено, или словесно. Със светия си живот той се прославил по цяла Антиохия и пределите. Като проживял деветдесет години, украсен с много добродетели и с подвизи на безмълвие, светецът мирно отишъл при Господа, около 429 г.

buditeli.info © 2017